TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 21182
Tarih : 11.11.2026

53126

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
Kars Milletvekili
DEM Parti Grup Başkanvekili

9 Kasım 2026 tarihinde İzmir'in Aliağa ilçesinde bulunan HABAŞ Demir Çelik tesislerinde meydana gelen patlamada kamuoyuna yansıyan açıklamalara göre en az 17 işçinin yaşamını yitirdiği bildirilmiş; can kaybı, kayıp işçi ve yaralı sayılarına ilişkin açıklamalar gün içinde değişmiştir. Olayın kesin teknik nedeni ve tüm sorumluluklar henüz bağımsız inceleme ve adli süreçlerle açıklığa kavuşturulmamıştır. İşçilerin yaşam hakkı, sağlıklı ve güvenli koşullarda çalışma hakkı ve kamunun koruma yükümlülüğü bakımından facianın tüm yönleriyle aydınlatılması zorunludur.

Bir işyerinde kısa aralıklarla yaşanan ölümlü olaylar, yalnızca işletme içi risk değerlendirmelerinin değil, kamu denetiminin sürekliliğinin ve yaptırım gücünün de incelenmesini zorunlu kılmaktadır. 21 Ekim ve 5 Kasım 2026 tarihlerinde aynı şirketin tesislerinde işçilerin yaşamını yitirdiği yönündeki bilgiler, 9 Kasım öncesinde hangi uyarıların yapıldığının, hangi tedbirlerin alındığının ve işin durdurulması seçeneğinin değerlendirilip değerlendirilmediğinin açıklığa kavuşturulmasını gerektirmektedir.

İşçilerin yaşam hakkını güvence altına almak, denetimi yalnızca kâğıt üzerinde yapılan bir idari işleme indirgememeyi gerektirir. Denetim raporları, eksikliklerin giderilme kanıtları, müfettiş görevlendirmeleri ve sorumluluk zinciri kamu adına sorgulanmalıdır. Bakanlığınızın olay öncesindeki bilgisi, müdahale kapasitesi ve olay sonrasındaki işlemlerinin somut verilerle açıklanması parlamenter denetimin gereğidir. 1999 yılındaki pota düşmesi ve sonraki yıllarda yinelenen kaldırma ekipmanı kaynaklı ölümler, 2026 faciasının tekil bir olay gibi ele alınamayacağını göstermektedir. Şirketin yayımladığı ileri sürülen yaralanma istatistikleri ile kamu denetim kayıtlarının karşılaştırılması da zorunludur.

Bu bağlamda;

1. 2010-2026 arasında HABAŞ'ın Aliağa çelikhane, liman ve bağlı işyerlerinde hangi tarihlerde, hangi birimlerce, hangi kapsamda denetim yapılmıştır?

2. Her denetimde tespit edilen aykırılıklar mevzuat maddesi, tehlike sınıfı ve işyeri bölümü itibarıyla nelerdir?

3. Tespit edilen eksikliklerin giderildiği hangi tarihli yeniden denetim ve teknik kanıtlarla doğrulanmıştır?

4. Önceki ölümlü olaylar sonrasında hangi idari para cezaları, iş durdurma kararları ve suç duyuruları uygulanmıştır?

5. 21 Ekim ve 5 Kasım 2026 ölümleri ardından olay yerine hangi müfettişler gönderilmiş ve hangi acil tedbirler alınmıştır?

6. 9 Kasım öncesinde iş durdurma yetkisinin kullanılmamasının gerekçesi nedir?

7. İşyerinin tehlike sınıfı, toplam çalışan sayısı, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirmeleri yıllara göre nedir?

8. Bakanın "ciddi sıkıntı" bulunmadığı yönündeki açıklaması hangi tarihli raporlara dayanmaktadır?

9. İşyerinde vinç periyodik kontrolü, kaldırma planı, bakım prosedürü ve gaz hattı izolasyonu daha önce denetlenmiş midir?

10. Önceki "kaza"lara ilişkin risk değerlendirmeleri güncellenmiş midir; ne zaman?

11. İş güvenliği kurulu toplantı tutanakları ve çalışan temsilcisi itirazları hangi işlemlere konu edilmiştir?

12. Müfettişlerin denetimlerinin yeterliliğine ilişkin idari inceleme başlatılmış mıdır?

13. Bakanlığın müfettiş sayısı, ağır sanayi işyeri başına düşen denetim ve yıllık denetim bütçesi nedir?

14. 2020-2026 döneminde metal sektöründe tespit edilen ölüm, ağır yaralanma ve iş durdurma sayıları illere göre nedir?

15. Riskler giderilene kadar üretimin durdurulması ve çalışanların ücretlerinin korunması konusunda hangi kararlar alınmıştır?

16. 1999 yılındaki pota düşmesi ile 2013, 2018 ve 2019 yıllarındaki vinç, çelikhane ve sıvı çelik kaynaklı olayların her biri için hangi denetim raporları düzenlenmiş; tekrar eden riskler neden giderilmemiştir?

17. 2024 ve 2025 sürdürülebilirlik raporlarında yer alan kayıp günlü yaralanma sayıları, doğrudan çalışan ve alt işveren ayrımında yıllara göre kaçtır; Bakanlık kayıtlarıyla farklılık bulunmakta mıdır?

18. 9 Kasım 2026 öncesindeki son beş yılda taşıyıcı kolon, mesnet, vinç yolu kirişi, bağlantı elemanları ve metal yorgunluğu bakımından hangi kontroller yapılmıştır; raporların tarihleri ve sonuçları nelerdir?

19. 2026 yılı içinde alınan işçi ihbarlarının sayısı, konuları, işlem süreleri ve ihbarlar üzerine yapılan habersiz denetimlerin sonuçları nelerdir?

20. Son on yılda HABAŞ tesislerinde yaşanan her ölüm ve ağır yaralanma sonrasında sorumlu tutulan işveren vekilleri ile kamu görevlilerine yönelik idari işlemlerin sonuçları nelerdir?